

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเลือกประธานสภาเขตลาดพร้าว

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ที่ กท ๐๓๐๗/๔๔๘๑ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรุงเทพมหานครได้รับข้อหารือจากสำนักงานเขตลาดพร้าว กรณีการเลือกประธานสภาเขตว่าการเสนอชื่อสมาชิกสภาเขตเพื่อให้ที่ประชุมสภาเขตคัดเลือกเป็นประธานสภาเขตจะต้องมีผู้รับรองตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานคร(ไม่น้อยกว่าห้าคน) หรือไม่ และกรณีการเลือกประธานสภาเขตลาดพร้าวที่มีผู้รับรองจำนวนสามคน มีผลถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

กรุงเทพมหานครพิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า การประชุมเพื่อเลือกประธานสภาเขตไม่มีข้อบังคับการประชุมกำหนดไว้โดยเฉพาะ แต่โดยที่มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ กำหนดไว้ว่า "ประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภากรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานคร" และมาตรา ๘๐ กำหนดให้นำความในมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่สภาเขต สมาชิกสภาเขต รองประธานสภาเขต และประธานสภาเขตโดยอนุโลม นอกจากนี้กรุงเทพมหานครได้เคยมีบันทึกสั่งการที่ กท ๐๓๐๐/๑๗๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๒๙ ว่า เรื่องข้อบังคับการประชุมสภาเขตให้นำข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานครมาบังคับใช้โดยอนุโลม แต่ควรเสนอแนะประธานสภาเขตและทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่เลขานุการสภาเขตว่าข้อใดใช้ได้ และต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของสภาเขตด้วย

เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายและบันทึกดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การที่กำหนดให้นำข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมสภาเขตโดยอนุโลมนั้น เมื่อพิจารณาจากวิธีการเลือกประธานสภากรุงเทพมหานคร ตามข้อ ๖^๑ แห่งข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว การเสนอชื่อจะต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อย

ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๐๙๖๕ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑ ข้อ ๖ การเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอหลายชื่อ ให้สมาชิกลงมติเลือกจากชื่อเหล่านั้น เมื่อตรวจนับคะแนนแล้ว ให้ประธานชั่วคราวประกาศคะแนนต่อที่ประชุม ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากันหลายชื่อ ให้เลือกใหม่เฉพาะชื่อที่ได้คะแนนเท่ากัน แต่ถ้าคะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ให้ประธานชั่วคราวออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ในการตรวจนับคะแนน ประธานของที่ประชุมจะเชิญสมาชิกสภาไม่น้อยกว่าสามคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนนก็ได้

กว่าห้าคน และถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

เนื่องจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีจำนวนหกสิบคน การเลือกประธานสภากรุงเทพมหานครที่กำหนดให้สมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน จึงถือว่าเหมาะสมกับสัดส่วนปริมาณจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาเขตตามมาตรา ๗๑^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ กำหนดให้สมาชิกสภาเขตในแต่ละเขตมีจำนวนเจ็ดถึงแปดคน หากจะนำข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อเลือกประธานสภาเขต จะทำให้สมาชิกสภาเขตทั้งหมดในบางเขตอาจไม่สามารถเลือกประธานสภาเขตได้ เนื่องจากมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่ถึงห้าคน เช่นกรณีสมาชิกสภาเขตมีความเห็นว่ามีบุคคลที่จะเป็นประธานสภาเขตแตกต่างกันหลายกลุ่ม กลุ่มแรกอาจเห็นว่ามีบุคคลหนึ่งเหมาะสมเป็นประธานสภาได้มีการเสนอชื่อโดยมีสมาชิกรับรองจำนวนสี่คน ขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่ามีบุคคลอื่นเหมาะสมกว่า จึงเสนอชื่อโดยมีสมาชิกรับรองจำนวนสามคนหรือน้อยกว่านั้น การจะให้สมาชิกเห็นพ้องต้องกันรับรองจำนวนห้าคน เป็นเรื่องที่บางเขตไม่สามารถกระทำได้ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาการบริหารงานต่อไปได้ และการแปลความกฎหมายสมควรแปลความไปในทางที่จะนำไปใช้บังคับได้จริงทุกกรณี ดังนั้น กรุงเทพมหานครมีความเห็นที่ไม่สมควรนำข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานครฯ ข้อ ๖ ในเรื่องการเลือกประธานสภาที่กำหนดให้สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอชื่อนั้นต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคนมาใช้บังคับแก่การเลือกประธานสภาเขต และการเลือกประธานสภาเขตลาตพรวัวที่มีผู้รับรองจำนวนสามคน เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาดังกล่าวเป็นการแปลความซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิการเป็นประธานสภาเขตของสมาชิกสภาเขตลาตพรวัว กรุงเทพมหานครจึงหารือมาเพื่อเป็นบรรทัดฐานต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกรุงเทพมหานครแล้ว เห็นว่า การที่มาตรา ๘๐^๓ ให้นำความในมาตรา ๒๗^๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับแก่สภาเขต สมาชิกสภาเขต รองประธานสภาเขต และ

^๒ มาตรา ๗๑ ในเขตหนึ่ง ๆ ให้มีสภาเขต ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งมีจำนวนอย่างน้อยเขตละเจ็ดคน ถ้าเขตใดมีราษฎรเกินหนึ่งแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกเขตในเขตนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรหนึ่งแสนคน เศษของหนึ่งแสน ถ้าถึงห้าหมื่นหรือกว่านั้น ให้นับเป็นหนึ่งแสน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๘๐ ให้นำความในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ (๑) และ (๒) โดยขอลาออกต่อสภาเขต มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับแก่สภาเขต สมาชิกสภาเขต รองประธานสภาเขต และประธานสภาเขต โดยอนุโลม

^๔ มาตรา ๒๗ ประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการของสภากรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานคร

รองประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่กระทำการกิจการแทนประธานสภากรุงเทพมหานครเมื่อประธานสภากรุงเทพมหานครไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตามที่ประธานสภากรุงเทพมหานครมอบหมาย

ประธานสภาเขตโดยอนุโลมนั้น มีความหมายว่าประธานสภาเขตมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาเขตให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาเขต แต่เมื่อสภาเขตลาดพร้าวไม่มีข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมของตนเอง สภาเขตลาดพร้าวจึงต้องนำข้อบังคับการประชุมของสภากรุงเทพมหานครมาใช้โดยอนุโลม ซึ่งหมายความว่านำมาใช้เท่าที่จะใช้บังคับได้ตามสภาพของสภาเขต การที่ข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานครกำหนดให้ต้องมีผู้รับรองในการเสนอชื่อสมาชิกเพื่อเลือกประธานนั้น เป็นกรณีที่เห็นได้ว่าไม่สามารถนำมาใช้กับกรณีของสภาเขตโดยตรงได้ เพราะสมาชิกของสภากรุงเทพมหานคร มีจำนวนถึงหกสิบคน การหาผู้รับรองห้าคนจึงเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมเพราะมีอัตราส่วนเพียงหนึ่งในสิบสองของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ด้วยเหตุนี้เมื่อนำข้อบังคับดังกล่าวมาใช้กับสภาเขต จึงต้องคำนึงถึงจำนวนสมาชิกของสภาเขตลาดพร้าวที่มีอยู่เพียงเจ็ดคนมาเทียบเคียงกัน และหากใช้สัดส่วนเดียวกัน การเสนอชื่อสมาชิกให้เป็นประธานสภาเขตจึงต้องมีผู้รับรองอย่างน้อยหนึ่งคน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการเลือกตั้งประธานสภาเขตลาดพร้าวทุกครั้งที่ผ่านมาได้มีการเสนอชื่อรับรองมากกว่าหนึ่งคน ดังนั้น การเลือกประธานสภาเขตลาดพร้าวในครั้งหลังสุดซึ่งมีสมาชิกรับรองสามคน จึงเป็นอันสมบูรณ์แล้ว

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๕๔

เมื่อประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานครไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานเฉพาะในการประชุมคราวนั้น